

Fișa disciplinei

Antropologie teatrală

Anul universitar 2025-2026

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai
1.2 Facultatea	Facultatea de Teatru și Film
1.3 Departamentul	de Teatru
1.4 Domeniul de studii	Teatru
1.5 Ciclul de studii	Licență
1.6 Programul de studiu / Calificarea	Teatrologie (Jurnalism teatral)
1.7. Forma de învățământ	Cu frecvență

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Antropologie teatrală Codul disciplinei VLR5904						
2.2 Titularul activităților de curs	Prof. Dr. Laura Teuțișan (Pavel)						
2.3 Titularul activităților de seminar	Prof. Dr. Laura Teuțișan (Pavel)						
2.4 Anul de studiu	III	2.5 Semestrul	5	2.6. Tipul de evaluare	vp	2.7 Regimul disciplinei	Ob DP D

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice) 4x25=100

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	Din care: 3.2 curs	1	3.3 seminar/laborator	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	3 (F) x14= 42	Din care: 3.5 curs	14	3.6 seminar/laborator	28

Distribuția fondului de timp:	ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe	10
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren	12
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri	12
Tutoriat	8
Examinări	8
Alte activități:	8
3.7 Total ore studiu individual	58
3.8 Total ore pe semestru	100
3.9 Numărul de credite	4

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	•
4.2 de competențe	•

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	<ul style="list-style-type: none"> Cursul se va desfășura la sediul facultății sau, în cazuri excepționale, hibrid (la facultate și online pe platforma MsTeams). Toți studenții vor comunica temele de seminar și vor afla detalii legate de curs, materiale de studiat (bibliografie, cărți în format electronic, materiale video) prin intermediul acestei platforme și pe mailul instituțional.
5.2 De desfășurare a seminarului/cursului practic/cursului practic individual	<ul style="list-style-type: none"> Prezența la orele de seminar este obligatorie în proporție de 75% Termenul de predare al lucrărilor de seminar/proiectelor este stabilit de comun acord între titularul de seminar și studenți. ● În cazul absenței motivate (caz de boală, sau suprapunerea cursului cu participarea la o conferință etc.) a cadrului didactic de la curs, orele se vor recupera în alte zile decât cele programate în orar, în acord cu orarul studenților. În cazul absențelor studenților, recuperarea se va face conform Regulamentului decis prin Hotărârea Consiliului Facultății de Teatru și Film, din 31.01.2023, după cum urmează: „Nivelul maxim admis al absențelor recuperabile, motivate sau nemotivate, la activitățile practice (laboratoare, stagii, proiecte etc.), este de până la 15% din durata acestora. Aceste absențe se pot recupera, cu taxă până la sfârșitul semestrului, în conformitate cu programul stabilit de cadrul didactic care desfășoară aceste activități, prin fișa

	disciplinei. Taxa stabilită este de 50 lei/ședință. Solicitățile de recuperare se vor depune la secretariat (în programul cu publicul), sau se vor trimite pe adresa de email secretariat.teatrufilm@ubbcluj.ro, însoțite de dovada plății a taxelor de recuperare. Recuperarea se va face după un program stabilit de cadrul didactic care efectuează aceste activități înainte de sesiunea de restanțe a semestrului respectiv”.
--	--

6. Rezultatele învățării

Cunoștințe	<ul style="list-style-type: none"> • Studenții conștientizează dimensiunea interculturală a procesului teatral • Studenții analizează, utilizând teorii și concepte de antropologie culturală, produsul artistic în timpul reprezentației, sesizând semnificațiile inter- și multiculturale
Aptitudini	<p>Student/a/ul este capabil/ă să:</p> <ul style="list-style-type: none"> • sintetizeze informații de antropologie teatrală, combinată cu analiza culturală interdisciplinară, pentru a analiza piesa și/sau spectacolul din perspectivă inter- și multiculturală • să adune și să sintetizeze date referitoare la contextul social, la ideologia estetică și la miza identitară a spectacolelor analizate • să analizeze modul în care conceptul regizoral, construcția dramaturgică și interpretarea scenică sunt influențate de miza antropologică și exploratorie a procesului creator
Responsabilități și autonomie	<ul style="list-style-type: none"> • Studenții sunt capabili să își argumenteze interpretarea pe care o dau produsului artistic din unghi transestetic, antropologico-cultural

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	● înțelegerea interdependenței dintre teatru și antropologia culturală, a relevanței metodelor antropologice pentru creația și cercetarea teatrală
7.2 Obiectivele specifice	● cunoașterea unor concepte fundamentale și a unor termeni funcționali în abordarea de tip antropologic a teatrului ;

	<ul style="list-style-type: none"> ● capacitatea de a analiza creațiile teatrale din perspectivă interculturală ● înțelegerea teatralității și a performativității din perspectivă antropologică ● cunoașterea metodelor de antropologie teatrală
--	--

8. Conținuturi

<p>8.1 Curs</p> <p>1. Definiții ale antropologiei sociale și culturale. Conceptul de antropologie teatrală și relevanța ei pentru hermeneutica antropologică culturală și pentru studiile culturale postmoderne</p> <p>2. Alteritatea și dialogul intercultural și interteatral. Stereotipiile culturale și imagologice. Construcția antropologică a <i>Celuilalt</i></p>	<p>Metode de predare</p> <p>-prelegere ; conversație euristică</p>	<p>Observații</p>
<p>3.Fascinația culturii primitive și exotice, teatrul originilor</p>	<p>-prelegere ; conversație euristică</p>	
<p>4.Distinția artaudiană <i>teatru oriental/teatru occidental</i></p> <p>5.Ritual, spectacol, performance art – definiții, distincții operaționale (v. Victor Turner, Richard Schechner, bibliografia). Corporalitatea și identitatea performerului</p>	<p>-prelegere ; conversație euristică</p> <p>-prelegere ; conversație euristică</p>	
<p>7. „Era Artaud“ și reprezentanții ei: Peter Brook, Jerzy Grotowski, Living Theatre, Eugenio Barba</p> <p>8.Principiile transculturale ale antropologiei teatrale a lui Barba; tehnicile extracotidiene, gândirea-energie, „gândirea în acțiune”, preexpresivitatea; teatrul „eurasian”</p>	<p>-prelegere ; conversație euristică</p> <p>-prelegere ; conversație euristică</p> <p>-prelegere ; conversație euristică</p>	

<p>9. Perspective interpretative: multiculturalism, interculturalism, orientalism Dezbaterea în jurul Mahabharatei în regia lui Peter Brook; componente antropologice, estetice, etice Etica reprezentării Celuilalt pe scenă</p>	<p>-prelegere ; conversație euristică</p>	
<p>10. Cercetare antropologică și viziune regizorală – obiectivitate și subiectivitate a perspectivei; - universal vs. caracter local, comunitar</p>	<p>-prelegere ; conversație euristică</p>	
<p>11. Psihodrama și sociodrama la Jacob Levy Moreno – teatralitatea și convivialitatea de tip psihodramatic, valoarea lor terapeutică și antropologică</p>		
<p>12. Teatrul forum (Boal) – valențele antropologice ale spectacolelor de psihodramă și de teatru forum</p>	<p>-prelegere ; conversație euristică ; conversație euristică; coordonarea a unor referate redactate de către studenți, analize de spectacole ; cercetare de teren ; documentare individuală (pe baza bibliografiei) ; proiecte de teatru <i>devised</i></p>	
<p>13. Antropologia și “cotitura” culturală de tip antropologic. Micropolitica identității și miza antropologică în performance;</p> <p>Cotitura socială și colaborativă în artă. <i>Estetica relațională</i>. Nicolas Bourriaud. Arta ca experiență a convivialității, ca proces de relaționare a diverselor entități sociale. Claire</p>	<p>-prelegere ; conversație euristică</p>	

Bishop despre <i>arta participativă</i>		
14. Antropologia teatrală și abordările antropologice de tip performance din perspectiva politicii identității în postmodernitate: multiculturalism, feminism, postcolonialism, postcomunism Subcultură, anticanon, marginalitate culturală și reflectarea lor în antropologia teatrală	-prelegere ; conversație euristică	
<p>Bibliografie</p> <p>Toate textele (articole, cărți) și înregistrările cu spectacole de vizionat, precum și materialele pedagogice (PPTuri) vor fi disponibile pe Teams. Suportul de curs este constituit din fișele și fișierele de pe Teams. Tot pe Teams studenții vor urca și prezentările de seminar.</p> <p>Bibliografie critică orientativă:</p> <p>Antonin Artaud, <i>Teatrul și dublul său, urmat de Teatrul lui Seraphin și de alte texte despre teatru</i>, în românește de Voichița Sasu și Diana Tihu-Suciu, postfață și selecția textelor de Ion Vartic, ediție îngrijită de Marian Papahagi, Cluj, Ed. Echinox, 1997.</p> <p>Peter Brook, <i>Spațiul gol</i>, București, Ed. Unitext, 1997</p> <p>Jerzy Grotowski, <i>Spre un teatru sărac</i>. București, Ed. Unitext, 1998.</p> <p>Eugenio Barba, <i>O canoe de hârtie. Tratat de antropologie teatrală</i>, traducere din limba italiană și prefață de Liliana Alexandrescu, București, Ed. Unitext, 2003</p> <p>Augusto Boal, <i>Jocuri pentru actori și non-actori. Teatrul oprimaților în practică</i>, Fundația CONCEPT, 2005</p> <p>Monique Borie, <i>Antonin Artaud. Teatrul și întoarcerea la origini</i>. O abordare antropologică, în românește de Ileana Littera, București, Ed. Unitext&Polirom, 2004</p> <p>Nicu Gavriluță, <i>Antropologie socială și culturală</i>, Iași, Ed. Polirom, 2009</p> <p>Jacob Levy Moreno, <i>Scrieri fundamentale. Despre psihodramă, metoda de grup și spontaneitate</i>, traducere din engleză de Ioana Maria Novac, București, Ed. Trei, 2009</p> <p>Edward W. Said, <i>Orientalism</i>, New York, Vintage Books, 1979.</p> <p>https://monoskop.org/images/4/4e/Said_Edward_Orientalism_1979.pdf</p> <p>Edward W. Said, <i>Orientalism</i>, traducere de Doina Lică și Ana Andreescu, București, Ed. Art, 2019;</p>		

Maria Shevtsova (1997). "Interculturalism, Aestheticism, Orientalism: Starting from Peter Brook's Mahabharata", *Theatre Research International*, 22, pp 98-104

Richard Schechner, *Performance Studies. An Introduction*, London and New York, Routledge, 2002

Richard Schechner, *Between Theater and Anthropology*, Foreword by Victor Turner, University of Pennsylvania Press, 1985

Erika Fischer-Lichte, *Theatre, Sacrifice, Ritual: Exploring Forms of Political Theatre*, London and New York, Routledge, 2005

8.2 Seminar/Cursuri practice	Metode de predare	Observații
<p>Temă de cercetare antropologică. Ex. Cercetarea comunităților de „marginali”, a „subculturilor urbane”, din perspectiva politicii identității în postcomunismul românesc. „<i>Exclușii</i>” sociali în România postcomunistă</p>	<p>-conversație euristică; coordonarea științifică a unor referate redactate de către studenți, analize de spectacole ; cercetare de teren ; documentare individuală (pe baza bibliografiei)</p>	
<p>Temă propusă: Analiza de tip antropologic a identității de gen în creația scenică. Alte propuneri de lucrări/performance, formulate în acord cu proiectele și opțiunile creatoare/de cercetare ale masterandului. Vezi bibliografia, Judith Butler și ideea de construcție performativă a <i>genului</i></p> <p>Dezbateri pe tema valorii estetice și a perspectivei etice, culturale, politice a spectacolului pe teme antropologice</p>	<p>- conversație euristică, vizionări, discuții analitice, prezentare proiecte</p> <p>-prezentarea de referate, conversație euristică</p>	
<p>Analiza performativității din perspectivă antropologică. Formula teatrului forum și a <i>teatrului aplicat (applied theatre)</i>. Comunități teatrale– cercetare sociodramatică</p>	<p>-vizionări, discuții analitice, prezentare proiecte</p>	

Bibliografie:

Jacob Levy Moreno, *Scrieri fundamentale. Despre psihodramă, metoda de grup și spontaneitate*, traducere din engleză de Ioana Maria Novac, București, Ed. Trei, 2009

Augusto Boal, *Jocuri pentru actori și non-actori. Teatrul oprimaților în practică*, Fundația CONCEPT, 2005

Bibliografie opțională:

Judith Butler, *Bodies that Matter. On the Discursive Limits of „Sex”*, New York and London, Routledge, 1993

Matei Călinescu, *Cinci fețe ale modernității. Modernism, avangardă, decadentă, kitsch, postmodernism*, trad. rom. Tatiana Pătrulescu și Radu Țurcanu, București, Ed. Univers, 1995.

Dan-Eugen Rațiu, *Disputa modernism-postmodernism. O introducere în teoriile contemporane asupra artei*, Dacia, 2001

*** „Țara lui Dracula” – imagologie și fantasme identitare după 1989, în *T(z)ara noastră. Stereotipii și prejudecăți*. Eseuri de mentalitate, volum coordonat de Ruxandra Cesereanu, București, Ed. Institutul Cultural Român, 2006

Ruxandra Cesereanu & Co, *Made in Romania. Subculturi urbane la sfârșit de secol XX și început de secol XXI*, Cluj-Napoca, Ed. Limes, 2005

Ruxandra Cesereanu & Co, *România înghesuită. Cutii de chibrituri, borcane, conserve (ipostaze ale ghețozării în comunism și postcomunism)*, Cluj-Napoca, Ed. Limes, 2006

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Conținuturile disciplinei se reflectă în proporție majoră în programele de studiu din instituțiile de învățământ de nivel universitar de profil din străinătate (UVA – University of Amsterdam, Theaterwetenschappen, Institute for Performing Arts Development, University of East London)
- Tematica este elaborată pe baza bibliografiei de specialitate în domeniu
- O parte din elementele componente ale cursului și ale seminarului au fost prezentate la conferințe și prelegeri naționale și internaționale relevante pentru domeniul Teatru

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	- cunoaștere și înțelegere - capacitate de răspuns la nivel interactiv	Verificare pe parcurs (VP)	20%
	- stăpânirea, în sens operațional, a limbajului de specialitate		10%

10.5 Seminar	- abilitatea de explicare și interpretare, de elaborare de proiecte de creație/de cercetare antropologico-teatrale	40%
Standard minim de performanță	- rezolvarea completă și corectă a cerințelor Realizarea unui studiu de caz și a unui referat	30%
<p>1. Studentul cunoaște care sunt interdependențele dintre antropologia culturală și fenomenul teatral (inclusiv cel de tip „performance”), înțelege și poate instrumentaliza conceptele de multiculturalism, interculturalism, orientalism, etica reprezentării Celuilalt.</p> <p>2. Limbajul de specialitate este corect utilizat.</p> <p>3. Minimum nota 5 la examinarea tip vp din tematicile de curs și seminar.</p> <p>N.B. Orice tentativă de plagiat duce la notarea lucrărilor scrise și a proiectelor cu 1.</p>		

11. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)¹

Eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă

Data completării

28.04. 2025

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar

Data avizării în departament

Semnătura directorului de departament

.....

.....